

دانشکده حقوق
و علوم سیاسی

گزارش چکیده پایان نامه / رساله
فارسی

نام و نام خانوادگی دانشجو:	احمد فضل	رشته تحصیلی:	علوم سیاسی	مقطع تحصیلی:	کارشناسی ارشد	تاریخ دفاع:	۱۴۰۳/۰۶/۲۷
نام استاد راهنما:	دکتر علی اصغر قاسمی	نام استاد مشاور:	دکتر احمدرضا بردبار	نام استاد/ اساتید داور:	دکتر سید علی منوری - دکتر محمد بابایی		
عنوان پایان نامه / رساله:	علل تغییر در استراتژی مبارزه سیاسی سازمان مجاهدین خلق ایران در سال‌های قبل و بعد از انقلاب اسلامی ایران						
بیان مسئله:	<p>هدف این پژوهش بررسی علل تغییر استراتژی مبارزاتی سازمان مجاهدین خلق ایران در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی است. سازمان مجاهدین خلق ایران یکی از گروه‌هایی است که بعد از سرکوب قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ به وسیله رژیم شاه، توسط گروهی از جوانان مسلمان دانشگاهی که سابقه فعالیت در نهضت آزادی را داشتند، تشکیل شد. بنیان‌گذاران این سازمان، بر اساس نتایج به دست آمده از بررسی و تحلیل علل شکست‌های مبارزات سیاسی مردم ایران، استراتژی مبارزه با امپریالیست‌ها به خصوص امپریالیسم آمریکا و استفاده از مشی مبارزه مسلحانه علیه رژیم پهلوی (برگرفته از پیروزی انقلاب‌های دنیا مانند الجزایر، کوبا، ویتنام و ...) را به عنوان استراتژی مبارزه سیاسی خود اتخاذ نمودند. اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ رهبری سازمان در یک چرخش معنادار استراتژی مبارزاتی خود را به همکاری با آمریکا برای براندازی نظام جمهوری اسلامی ایران تغییر داد. با عنایت به اهمیت سازمان مجاهدین به عنوان یک جریان مؤثر سیاسی در سال‌های قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، هدف اصلی پژوهش حاضر تبیین چرایی تغییر در استراتژی مبارزه سیاسی سازمان مجاهدین خلق در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و به ویژه در دهه‌های گذشته است. روش تحقیق در این پژوهش به جهت ریشه‌یابی این موضوع و تشریح وضعیت فعلی سازمان مجاهدین خلق، توصیفی-تحلیلی و با استفاده از اسناد و مدارک می‌باشد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد، مجموعه‌ای از عوامل درون‌سازمانی و برون‌سازمانی در تغییر مشی مبارزاتی سازمان مجاهدین خلق ایران مؤثر بوده است. اما ویژگی‌های شخصیتی رهبری این سازمان، عامل کلیدی در این فرایند بوده و تجزیه و تحلیل عوامل درون‌سازمانی و برون‌سازمانی تنها با تکیه بر ویژگی‌های شخصیتی رهبری این سازمان ترورستی قابل تبیین است. برای تبیین این رابطه از الگوی روانشناسی سیاسی استفاده شده است.</p>						
روش پژوهش:	با توجه به اینکه این پژوهش در پی تشریح وضعیت و تحلیل اطلاعات و اسناد و مدارک می‌باشد، روش تحقیق «توصیفی تحلیلی» است.						
سؤال و فرضیه تحقیق:	<p>این پژوهش در پی اثبات این فرضیه است که استراتژی سیاسی و نظامی سازمان مجاهدین خلق ایران تحت تأثیر سه عامل: ۱- عوامل درون سازمانی (تحلیل قدرت سازمان و نیازمندی به جذب حامی پر قدرت، تلاش به منظور کسب جایگاه آلترناتیوی ج.ا.ا. در سایه حمایت غرب و ...)، ۲- عوامل برون سازمانی (فروپاشی شوروی و افول اندیشه‌های چپ گرایانه و حاکمیت اندیشه لیبرال - دموکراسی)، ۳- ویژگی‌های شخصیتی رهبر سازمان (مسعود رجوی) از «مبارزه با امپریالیسم» در سال‌های قبل از انقلاب به همکاری با آمریکا در سال‌های بعد از انقلاب تغییر یافت. پرسش اصلی:</p> <p>- چرا استراتژی سیاسی و نظامی سازمان مجاهدین خلق از مبارزه با امپریالیسم در سال‌های قبل از انقلاب به همکاری با امپریالیسم با محوریت آمریکا در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تغییر یافت؟</p>						

<p>پرسش فرعی:</p> <p>- علل درون‌سازمانی تغییر استراتژی سازمان مجاهدین خلق ایران از مبارزه با امپریالیسم به همکاری با امپریالیسم با محوریت آمریکا چیست؟</p> <p>- علل برون‌سازمانی تغییر استراتژی سازمان مجاهدین خلق ایران از مبارزه با امپریالیسم به همکاری با امپریالیسم با محوریت آمریکا چیست؟</p> <p>- نقش مسعود رجوی به‌عنوان رهبر سازمان در تغییر استراتژی سازمان مجاهدین خلق از مبارزه با امپریالیسم به همکاری با امپریالیسم با محوریت آمریکا چیست؟</p>	
<p>۱- یافتن موضوع مناسب برای تحقیق (مسئله یابی)</p> <p>۲- مطالعه و مرور پیشینه نظری (مدل مفهومی پژوهش)</p> <p>۳- تدوین پرسش‌ها و فرضیه پژوهش</p> <p>۴- روش انجام پژوهش (ابزارها و جامعه پژوهش)</p> <p>۵- اجرای پژوهش و گردآوری داده‌ها</p> <p>۶- ارائه یافته‌ها و تحلیل و تفسیر آنها</p> <p>۷- تدوین گزارش و نتیجه‌گیری پژوهش</p>	<p>روند پژوهش:</p>
<p>پژوهش حاضر با بررسی و مقایسه دو رویکرد مبارزات سیاسی سازمان مجاهدین خلق در دوره قبل از انقلاب (با محوریت مبارزه با امپریالیسم و استعمار غرب) و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۵۷ (با محوریت همکاری با دولت‌های غربی و سیاست‌های آن‌ها در جهت براندازی ج.ا.ا) به نتایج ذیل دست‌یافته است:</p> <p>۱- از دلایل تغییر رویکرد مبارزاتی سازمان می‌توان به شرایط درونی سازمان مجاهدین خلق اشاره کرد که در راستای حفظ و بقا سازمانی بوده است.</p> <p>۲- دومین دلیل نیز مربوط به فضای به وجود آمده در سطح منطقه و فرا منطقه بوده است. بر اساس رویکرد راهبردی وحدت استراتژیک، مسیری به‌جز ایجاد تغییر در رویکرد مبارزاتی برای سازمان مجاهدین خلق وجود نداشته است. به‌عنوان مثال «فروپاشی شوروی» سبب ایجاد تغییر اساسی در مبانی مبارزاتی گروه‌های برانداز از مبارزه چریکی و مسلحانه به فعالیت‌های مدنی در سطح جامعه بین‌الملل گردید.</p> <p>۳- بررسی‌های صورت گرفته بر روی اسناد، سوابق و منابع موجود بیان‌گر این می‌باشد که مسعود رجوی به‌عنوان رهبر سازمان مجاهدین خلق ایران یکی از مهم‌ترین دلایل تغییر در استراتژی مبارزاتی سازمان پس از انقلاب ۵۷ بوده است. ویژگی‌های شخصیتی رجوی که سودای در اختیار گرفتن تمامی قدرت و حاکمیت سیاسی در ایران را در سر می‌پروراند، یکی از دلایل اصلی تمامی وابستگی سازمان به قدرت‌های غربی خصوصاً آمریکا به‌عنوان قدرت اول جهانی در جهت براندازی ج.ا.ا. رسیدن رجوی به قدرت در ایران بوده است. رجوی در راه رسیدن به این قدرت خیالی، حتی پا را فراتر نهاده و سازمانی سیاسی با سابقه مبارزاتی درخشان علیه حکومت وابسته پهلوی را به یک فرقه با رویکرد تروریستی تبدیل کرد و تمامی ظرفیت انسانی این سازمان را که در آن نیروهایی جوان، با استعداد و دلسوز نسبت به آینده ایران بوده است را به عناصری فرقه‌ای بی‌فکر، مطیع و تروریست بدل نمود.</p>	<p>مهمترین یافته‌ها:</p>

تأیید استاد راهنما